Stand van zaken uitwerking motie extra investering actieplan basisvaardigheden.

Aanleiding

In de raadsvergadering van 7 november 2023 is de motie ‘Extra investering actieplan basisvaardigheden’ aangenomen. Deze memo heeft als doel om een nadere uitwerking te bieden van deze motie, waarin verschillende aspecten van het aanpakken van laaggeletterdheid en het versterken van basisvaardigheden worden belicht. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste punten die in de motie en de daaropvolgende uitvoering zijn opgenomen:

Wat gebeurt er al en wat is het voorstel om extra te gaan doen?

Wat gebeurt er al?

Bedrijvenaanpak/werkgevers

- De bedrijvenaanpak zal worden geïnitieerd en gecoördineerd door het Leerwerkloket Twente, in samenwerking met Stichting Lezen en Schrijven.
- Werkgevers, bij voorkeur uit Twenterand, worden aangemoedigd om deel te nemen aan de Kopgroep Basisvaardigheden van de Provincie Overijssel.
- Werknemers kunnen via hun werkgevers worden opgenomen in het LLO collectief LO/LG.
- Werkgevers in Twente kunnen met vragen over de aanpak basisvaardigheden/laaggeletterdheid terecht bij het Leerwerkloket Twente.

Aansluiten bij bestaande overlegstructuren

- De gemeente Twenterand sluit aan bij regionale bestaande overlegstructuren zoals Stuurgroep Samen Sterk Staan!, Groeifonds en LLO (Leven Lang Ontwikkelen).
- Het Twentse Regionaal Educatief Plan 'Samen Sterk Staan!' dient als regionale kapstok voor de integrale aanpak laaggeletterdheid.
- Het Groeifonds investeert in de ontwikkeling van een LLO Collectief Laagopgeleiden en Laaggeletterden, met als doel het verbeteren van basisvaardigheden en het bevorderen van sociale inclusie. In 2022 is de Pilot LLO Collectief Laagopgeleiden en Laaggeletterden toegekend aan de arbeidsmarktregio Twente en wordt geleid door het ROC van Twente met ondersteuning van een regiegroep, waaronder wethouders Jacqueline Freriksen van de gemeente Hengelo en Aimée van der Ham van de gemeente Twenterand.
- Ook is het Groeifonds betrokken bij de Avondschool, waar verbinding wordt gezocht met werkgevers, werknemers en inwoners als een centrum voor collectieve groei.

Onderwijs en kinderopvang

- Het project 'Samen Digi-TAAL' bevordert ouderbetrokkenheid en partnerschap op het gebied van (digitale) taal binnen het basisonderwijs en kinderopvang. Gestart in november 2021, breidt het zich gestaag uit, bereikend 65 peuters en kleuters elk half jaar, met een ambitie om tegen eind 2024 alle kinderen met een VVE-indicatie te bereiken (ruim 120). Ouderbijeenkomsten worden geëvalueerd om beter aan te sluiten bij behoeften en waardevolle input te bieden voor Avondschool-lessen.
- Inspanningen worden geleverd om laaggeletterde en taalarme gezinnen door te verwijzen, inclusief diegenen die niet worden bereikt via reguliere kinderopvang, zoals gastouderopvang. Gastouderbureaus worden gestimuleerd om voorleesklimaten te creëren en gastouders te trainen in signalering, herkenning, doorverwijzing en interactief voorlezen.
- In 2024 worden pedagogisch medewerkers binnen het project Samen Digi-TAAL getraind in het signaleren van basisvaardigheden bij kinderen en ouders, een training die mogelijk een vast onderdeel kan worden van het Avondschool-aanbod. Nu wordt al de mogelijkheid voor ouders geboden om samen met hun kind ondersteuning te krijgen wat betreft huiswerk en andere zaken met betrekking tot school.
- Proeftuinen voor basisvaardigheden worden opgezet in Westerhaar en Vroomshoop als onderdeel van het provinciaal project basisvaardigheden, gericht op samenwerking en ondersteuning van alle kinderen tussen 2 en 6 jaar.

Wat is het voorstel extra te gaan doen?

Versterking samenwerking Taalpunt en Avondschool Vroomshoop
Er wordt overlegd over het versterken van de samenwerking tussen het Taalpunt en de Avondschool Vroomshoop, door werkgevers, opleiders en bedrijven de ruimte te geven voorlichting en cursussen te geven bij de Avondschool.

Avondschool als plek om te groeien en bloeien:

- De Avondschool in Vroomshoop fungeert als laagdrempelige plek voor inwoners om basisvaardigheden te ontwikkelen en te leren.
- Er wordt onderzocht hoe de Avondschool structureel in stand gehouden kan worden en hoe deze verder uitgebreid kan worden om aan de behoeften van de gemeenschap te voldoen.
- We willen de verbinding leggen tussen onderwijsachterstanden en laagtaalvaardige ouders, met een focus op het stimuleren van basisvaardigheden en ouderbetrokkenheid. Het project Avondschool Vroomshoop sluit hierop aan, met als doel laagtaalvaardige ouders te bereiken en te ondersteunen. Het omvat verschillende aspecten, zoals het recht van elke inwoner om te leren, het stimuleren van ouderbetrokkenheid binnen het voortgezet onderwijs, en het bevorderen van een gezinsomgeving gericht op taalontwikkeling.
- Het project "Avondschool Vroomshoop" biedt laagdrempelig leren aan voor inwoners, waardoor zowel ouders als scholieren basisvaardigheden kunnen verbeteren en zich betrokken voelen bij het leerproces. Door actieve ouderbetrokkenheid en samenwerking met lokale partners, zoals scholen en de bibliotheek, wordt een duurzame aanpak van laaggeletterdheid nagestreefd.
- Het introduceren en implementeren van de Gezinsaanpak Geletterdheid in samenwerking met het Voorgezet onderwijs in Twenterand. Door het project Samen Digitaal worden laaggeletterde gezinnen gestimuleerd om actief met basisvaardigheden aan de slag te gaan. Het doel is het doorbreken van de vicieuze cirkel van laaggeletterdheid en het stimuleren van basisvaardigheden bij alle inwoners van Twenterand. De Avondschool kan uitgroeien tot een centrum voor educatie en ontwikkeling, waarbij ook aandacht wordt besteed aan andere leefgebieden zoals werk, huisvesting en financiën. Het project wordt onderzocht op structurele financiering en verdere samenwerking met lokale instanties.
- Verruiming van het project de Avondschool Vroomshoop. Met deze motie is er ruimte om de huidige samenwerkingen te versterken en uit te breiden. In de praktijk wordt bij de Avondschool opgemerkt dat ook veel mensen bereikt worden die naast ouder zijn, ook ouder zijn en/of werkloos zijn. Juist deze groep wil graag meer halen uit het leren. Juist de verbinding met ondernemers, bedrijven, werkgevers en andere partners kunnen hier worden gezocht.
- Wat een extra verdieping van de Avondschool kan zijn, is om het ook een plek te laten zijn voor de ouders van huidige projecten, zoals Samen Digi-TAAL, het trainen van gastouders over het herkennen en verwijzen van laagtaalvaardige ouders, en zo verder.
- Bij elke huidige doelen/doelstellingen en punten die hierboven zijn genoemd, kan een extra slag worden gemaakt wat betreft de ontwikkeling op het gebied van werk, een dak boven je hoofd, financiën, sociale relaties, je lijf, etc.
- De Avondschool KAN een plek worden waarin alle leefgebieden ruimte hebben om wat aan te bieden.

Werkgroep doorgaande lijn
De gemeente Twenterand heeft samen met haar partners van de werkgroep doorgaande lijn afgesproken om de komende periode in te zetten op ouderbetrokkenheid en de doorgaande lijn. Het is als pilot gestart en bij goed resultaat wordt het verder uitgebreid wat betreft het lespakket.
Doelen:

1. Het doorbreken van de vicieuze cirkel van laaggeletterdheid. In de gemeente Twenterand ligt het percentage laaggeletterden hoger dan het landelijk gemiddelde. We kiezen daarom voor een aanpak waarvan bewezen is dat deze de cyclus van laaggeletterdheid kan doorbreken.
2. Het uitbreiden en versterken van de samenwerking in het lokale netwerk, gericht op de ‘Gezinsaanpak Geletterdheid’ en ‘Actieplan laaggeletterdheid’. Er worden handvatten geboden om de inwoners de kans te geven te leren leren en te groeien.
3. Het bewust maken van laagtaalvaardige (NT1 en NT2) ouders van het belang van leren, in samenwerking met het lokale partners.
4. Bibliotheek stelt samen met haar partners educatief materiaal samen en zorgt voor getrainde vrijwilligers zodat informeel aanbod kan worden aangeboden. Hierbij valt te denken aan NT1 lessen, NT2 lessen, lessen digitale vaardigheden, creatieve lessen

(bloemschikken/schilderen/timmeren, etc.) en aanbod van bestaande partners benutten (bijlessen).
5. Bibliotheek verzorgt deskundigheidsbevordering zowel voor de beroepskrachten op de instellingen en/of voor vrijwilligers die de inwoners kunnen begeleiden. Daarnaast is er aandacht voor een goede koppeling met reeds ingezette projecten zoals het Digitaal aanbod van het Taalpunt, de leescafés, praatcafés en het opleidingsaanbod van partners.

De doelgroep die we willen bereiken, zijn alle inwoners van Twenterand, die op de één of andere manier niet in de gelegenheid zijn (geweest) om hun basisvaardigheden te ontwikkelen, zodat ze als volwaardig mens kunnen meedoen in de maatschappij. Met dit educatieve programma, gericht op alle ontwikkelingsgebieden, gaat de inwoner, in groepen, aan de slag.

Sportverenigingen
Er wordt onderzocht hoe sportverenigingen bewust kunnen worden gemaakt in het herkennen en verwijzen van mensen met lage basisvaardigheden.

Campagne 'Ik wil leren'
De aangenomen motie sluit ook aan bij de communicatielijn wat regionaal rond september 2024 ingevoerd gaat worden. Deze communicatielijn heet 'ik wil leren' en wordt ingezet als campagne, maar ook als toeleidingsinstrument. Iedereen moet kunnen lezen, schrijven, rekenen en omgaan met een computer.

Overlegstructuren
De huidige werkgroep basisvaardigheden zal geïntegreerd worden in de overlegstructuur met de bibliotheek en op agendabasis kunnen andere organisaties aansluiten.

Conclusie:
Momenteel worden verschillende initiatieven ontplooid binnen het kader van het actieplan basisvaardigheden, waaronder educatieve programma's, trainingen en voorlichtingsactiviteiten. Hoewel deze initiatieven waardevol zijn, is er behoefte aan extra investeringen om de impact te vergroten en een grotere doelgroep te bereiken.

De extra investering in het actieplan basisvaardigheden is gericht op de volgende speerpunten:
1. Uitbreiding van educatieve programma's: Het aanbod van cursussen en trainingen wordt uitgebreid om een breder scala aan doelgroepen te kunnen bedienen, waaronder jongeren, werkzoekenden en migranten.
2. Intensivering van voorlichtingscampagnes: Er worden meer voorlichtingsactiviteiten georganiseerd om bewustwording te creëren over het belang van basisvaardigheden en om meer mensen te motiveren om deel te nemen aan educatieve programma's.
3. Versterking van samenwerkingen: Er wordt ingezet op het versterken van samenwerkingen met lokale partners, zoals scholen, bibliotheken en maatschappelijke organisaties, om de effectiviteit van het actieplan te vergroten en synergievoordelen te behalen.

De extra investering is veelal gericht op bovenstaande speerpunten. Echter moet benoemd worden dat de Bibliotheek voornemens is vooral te doen wat werkt. Mochten specifiek benoemde acties/speerpunten niet voldoende resultaat bieden, zal de Bibliotheek in overleg met de beleidsmedewerker onderwijs mogelijk activiteiten los laten en goed werkende activiteiten intensiveren.

Om in 2024 nog subsidie te kunnen verstrekken aan de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand voor o.a. aanbod van cursussen en trainingen, voorlichtingscampagnes en versterken van samenwerkingen in het kader van het actieplan basisvaardigheden is een wijziging van bijlage F van de programmabegroting 2024 nodig. De wijziging zal ervoor zorgen dat er een begrotingssubsidie beschikbaar wordt gesteld voor activiteiten gericht op cursussen en trainingen, voorlichtingscampagnes en versterken van samenwerkingen in het kader van het actieplan basisvaardigheden.
Voor 2025 wordt voor de bibliotheek het bedrag van € 45.000,- opgenomen in het subsidieplafond in artikel 5, lid 1, onder b van de Subsidieregeling economie en vrijetijdsbesteding Twenterand 2025.

Samenvatting in simpele taal:

📖 We werken aan een plan om mensen beter te leren lezen en schrijven.
🏢 Bedrijven helpen mee om dit plan te laten slagen.
🤝 Er zijn speciale groepen waar bedrijven en scholen samenwerken.
👩🏫 Mensen kunnen op hun werk leren en zich ontwikkelen.
🌍 We maken gebruik van bestaande groepen en plannen in de regio.
💰 Er is geld om mensen te helpen beter te worden in lezen en schrijven.
🏫 We werken samen met scholen en de overheid om iedereen te helpen.
👦👩👧👶 We helpen gezinnen die moeite hebben met lezen en schrijven.
📖 We leren gastouders hoe ze kinderen kunnen helpen met lezen.
🤝 We werken samen om kinderen en ouders beter te helpen met taal.
🎯 We willen alle kinderen met een vve-indicatie helpen voor eind 2024.
👩🏫 We geven trainingen aan mensen die met kinderen werken.
🏫 Ouders kunnen leren hoe ze hun kinderen kunnen helpen met schoolwerk.
📚 De Avondschool in Vroomshoop helpt mensen om beter te leren.
👦👩👧👶 Ouders en scholieren kunnen samen leren en groeien.
🤝 Er wordt samengewerkt met scholen en de bibliotheek.
🛑 Het project wil laaggeletterdheid stoppen.
🌱 De Avondschool wil een plek zijn voor educatie en ontwikkeling.
💰 Er wordt gezocht naar geld om de Avondschool te blijven steunen.
🏠💼💳 De Avondschool wil ook helpen met werk, wonen en geldzaken.
🎯 Het doel is om alle inwoners te helpen met leren.
🏫 De Avondschool kan een plek zijn voor iedereen om iets te leren.
👦👩👧👶 We werken samen om ouders meer te betrekken en om iedereen beter te laten leren.
📖 We willen dat minder mensen moeite hebben met lezen en schrijven.
👨👩👧 We helpen ouders die moeite hebben met de taal om het belang van leren te zien.
📚 De bibliotheek maakt met partners leerzame dingen voor iedereen.
💻🎨 Er zijn speciale lessen, zoals computerles en creatieve lessen.
👩🏫 We zorgen dat mensen die helpen goed kunnen uitleggen.
🔍 We onderzoeken hoe sportverenigingen mensen met lage basisvaardigheden kunnen helpen.
👦👩👧👶 We willen alle inwoners van Twenterand helpen om beter te leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met computers.
📣 Er komt een nieuwe campagne genaamd 'Ik wil leren' in september 2024.
📚 We gaan meer cursussen en trainingen aanbieden voor jongeren, werkzoekenden en migranten.
💡 We gaan meer doen om mensen te vertellen hoe belangrijk het is om goed te kunnen lezen, schrijven, rekenen en omgaan met computers.
🤝 We gaan beter samenwerken met scholen, bibliotheken en andere organisaties.